

BANKACILIK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI TASLAĞI

MADDE 1- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesindeki finansal holding şirketi, katılma hesabı ve destek hizmeti kuruluşu tanımları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Finansal holding şirketi: En az bir tanesi kredi kuruluşu olması koşuluyla, asgarî yüzde ellibirine sahip olma şartı aranmaksızın, sermayesinin çoğunluğuna doğrudan sahip olunan veya bu çoğunluğa sahip olmamakla birlikte imtiyazlı hisselerinin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufta bulunulması suretiyle veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücü elde bulundurulan ortaklıklarının sayısal olarak çoğunluğu kredi kuruluşu veya finansal kuruluş niteliğindeki kuruluşlardan teşkil olan ya da bilançosunun aktif büyüklüğü itibarıyla yüzde kırkı veya daha fazlası bu nitelikteki kredi kuruluşu veya finansal kuruluşlara yapılan yatırımlardan oluşan şirketi”

“Katılma hesabı: Katılım bankalarına yatırılan fonların bu kurumlarca işletilmesinden doğacak kâr veya zarara katılma sonucunu veren, karşılığında hesap sahibine önceden belirlenmiş herhangi bir getiri ödenmeyen ve anaparanın aynen geri ödenmesi garanti edilmeyen fonların oluşturduğu hesapları,”

“Destek hizmeti kuruluşu: Mevduat veya katılım fonu kabulü veya nakdî, gayrinakdî her cins ve surette kredi verme ya da bu Kanunun uygulamasında kredi olarak sayılan işlemler dışında bankaların gerçekleştirmeye yetkili oldukları faaliyetlerden münhasıran birini banka adına gerçekleştiren ya da reklamının yapılması hariç olmak üzere mevduat veya katılım fonu kabulü dışındaki faaliyetlerden herhangi birinin pazarlaması da dahil gerçekleştirilmesinde bankaya yardımcı nitelikte hizmet veren kuruluşları,”

MADDE 2- 5411 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Türkiye’de herhangi bir hizmet birimi olmayan ya da tam gün çalışan personel istihdam etmeyen bir banka kurulamaz veya bu nitelikleri haiz ya da bankacılık işlemleri ile kayıtları açısından resmi bir otoritenin denetim ve iznine tabi olmayan yurtdışında kurulu bir bankanın şubesi veya temsilciliği açılmaz.”

“Yurtdışında yerleşik gerçek kişiler veya kurulu tüzel kişiler tarafından Türkiye’de banka kurulmak istenmesi halinde, Kurul bu Kanunda öngörülen şartların yanı sıra mütakabiliyet esasına göre değerlendirme yapmaya yetkilidir.”

MADDE 3- 5411 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Nakden ve her türlü muvazaadan âri olarak ödenmiş sermayesinin en az altmış milyon Yeni Türk Lirası olması,”

MADDE 4- 5411 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca üç yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmamış olması veya mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununun, bu Kanunun ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun ve ödünç para verme işleri hakkında mevzuatın hapis cezası gerektiren hükümlerine muhalefetten yahut mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunlar uyarınca basit veya nitelikli zimmet, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlâk kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçlarından, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçlarından veya Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlardan, Devletin güvenliğine karşı suçlardan, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine ve milli savunmaya karşı suçlardan, Devlet sırlarını açığa vurma suçu ile Devlet sırlarına karşı suçlardan ve casusluktan, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlardan, vergi kaçakçılığı suçlarından veya bu suçlara iştiraktan hükümlü bulunmaması,”

MADDE 5- 5411 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Kurucuları tarafından 7 nci maddede belirtilen asgarî sermayenin yüzde yirmisi tutarındaki sisteme giriş payının en az dörtte birinin Fon hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi,”

MADDE 6– 5411 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 14-** Türkiye’de kurulan bankaların, kıyı bankacılığı bölgeleri de dahil olmak üzere yurt dışında şube veya temsilcilik açmaları, ortaklık kurmaları veya kurulmuş ortaklıklara katılmaları, bu Kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümler dikkate alınarak Kurulca belirlenecek esaslara uyulması kaydıyla Kurulun iznine tâbidir.”

MADDE 7– 5411 sayılı Kanunun 15 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşlarının yetkilendirme izni

MADDE 15- Bankaların bağımsız denetim faaliyetleri ile Kurul tarafından zorunlu tutulması halinde, varlıklarının, hak ve yükümlülüklerinin ya da kredi müşterilerinden alınacak teminatların değerlendirilmesi ve kendilerinin ya da kredi müşterilerinin derecelendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirecek olan kuruluşların yetkilendirilmesine, yetkilerinin geçici veya sürekli olarak kaldırılmasına Kurulca karar verilir. Buna ilişkin usûl ve esaslar ilgili meslek birliklerinin görüşü alınarak Kurulca belirlenir.”

MADDE 8 – 5411 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bir bankada nitelikli paya sahip tüzel kişilerin paylarının doğrudan veya dolaylı olarak birinci fıkrada belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi veya yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payların tesisi ve devri, kurucularda aranan niteliklerin taşınması şartıyla Kurulun iznine tâbidir.”

MADDE 9– 5411 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Genel müdür yardımcılarının en az yedi yıllık meslekî deneyime sahip ve asgarî üçte ikisinin birinci fıkrada belirtilen alanlarda en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olması şarttır. Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de bu Kanunun genel müdür yardımcılara ilişkin hükümlerine tâbidir.”

MADDE 10- 5411 sayılı Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 35**- Bankalar destek hizmeti almadan önce, alacakları destek hizmetinden doğabilecek riskler ile bunların yönetilmesine, beklenen fayda ve maliyetin değerlendirilmesine ilişkin yazılı bir rapor hazırlarlar. Münhasıran bankaların yönetim kurullarınca veya iç sistemlerinde yer alan birimlerce icra edilmesi gereken faaliyetler ile işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve finansal raporlarının düzenlenmesi faaliyetleri destek hizmetine konu edilemez. Alınacak destek hizmeti, bankaların yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerini, ilgili düzenlemelere uymalarını ve etkin biçimde denetlenmelerini engelleyici nitelikte olamaz. Kurul gerektiğinde bankaların destek hizmeti alabilecekleri konuları belirlemeye veya banka ya da banka grupları itibarıyla destek hizmeti alınabilecek konuları sınırlandırmaya, yasaklamaya ya da sorumluluk sigortası yaptırılmasını zorunlu tutmaya veya destek hizmetinin niteliğine göre bu hizmetlerin alınmasını izin koşuluna bağlamaya yetkilidir.

Merkez Bankası tarafından kurulmuş ya da Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösterenler ile Sermaye Piyasası Kurulunun denetiminde bulunan takas, saklama ve merkezi kayıt hizmeti kuruluşları bu Kanunun uygulamasında destek hizmeti kuruluşu olarak değerlendirilmez.

Bankaların mevduat veya katılım fonu kabulü veya nakdî, gayrinakdî her cins ve surette kredi verme işlemleri ya da bu Kanunun uygulamasında kredi olarak sayılan işlemler dışında gerçekleştirmeye yetkili oldukları faaliyetlerden münhasıran birini banka adına gerçekleştiren kuruluşların söz konusu faaliyetleri yürüttükleri birimler bu Kanunun uygulamasında şube olarak değerlendirilmez.”

MADDE 11- 5411 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 36**- Bağımsız denetim kuruluşları verdikleri hizmetlerden doğabilecek zararları karşılamak amacıyla yurt içinde veya yurt dışında kurulu sigorta şirketlerine Hazine Müsteşarlığı tarafından genel şartları belirlenecek ya da bu şartlara uygunluğu teyit edilecek sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler. Değerleme, derecelendirme ve destek

hizmeti kuruluşları, hizmet verdikleri bankalarca talep edilmesi ya da Kurulca gerekli görülmesi halinde sorumluluk sigortası yaptırırlar.”

MADDE 12- 5411 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sermayesinin çoğunluğu ayrı ayrı veya birlikte Hazineye veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait bankaların her biri; doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettikleri ortaklıklar ile birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.”

“Kamu iktisadi teşebbüslerinin veya hisselerinin çoğunluğu Özelleştirme İdaresi Başkanlığının elinde bulunan diğer kamu kurum ve kuruluşlarının her biri, sermaye, yönetim ve denetimlerine hâkim oldukları bağlı ortaklık, iştirak ve müesseseler ile birlikte ayrı bir risk grubu oluşturur.”

MADDE 13- 5411 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kendileri ile eş ve velâyeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamaz ve bu hususu yazılı olarak yetkililere bildirir. Banka yönetim kurulu üyelerinden yalnızca bu sıfatları dolayısıyla Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankanın dâhil olduğu risk grubu içinde yer alanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.”

MADDE 14- 5411 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu madde uyarınca ayrılan karşılıkların tamamı ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

MADDE 15- 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kalkınma ve yatırım bankalarının Kurulca belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde kredi müşterilerinden, 18 inci madde kapsamındaki ortaklarından, pay sahibi oldukları ortaklıklardan sağlayacakları fonlar ile bankalardan, para piyasaları, sermaye piyasaları ve organize piyasalardan kullanacakları fonlar bu Kanun uygulamasında mevduat veya katılım fonu sayılmaz.”

MADDE 16- 5411 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 66-** Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılacak düzenlemelere göre finansal tabloları ana ortaklık nezdinde konsolide edilen ortaklıklar ile ilgili olarak Kurum bu ortaklıkların gözetim ve denetimi ile yetkili mercilerle her türlü bilgi ve belge paylaşımı ve işbirliğinde bulunmaya yetkilidir. Buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.”

MADDE 17- 5411 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü cümlesi ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumun bu fıkra kapsamında elde edeceği sır niteliğindeki bilgi ve belgeler, ceza soruşturması ve kovuşturması kapsamında savcılıklar ile ceza mahkemelerinin yanısıra görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar ile bağlantılı olarak talepte bulunacak Kurul Başkan ve üyeleri, Kurum personeli dışında hiçbir kişi, kurum ve kuruluşa verilemez.”

“Bankaların, destek hizmeti kuruluşları ile aralarında akdedecekleri yazılı sözleşmeler çerçevesinde yapacakları bilgi ve belge alışverişi ile kendi aralarında veya finansal kuruluşlar ile doğrudan doğruya ya da en az beş banka tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapacakları her türlü bilgi ve belge alışverişinin yanısıra doğrudan veya dolaylı pay sahipliği yoluyla sermayelerinin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden paylarının satışı amacıyla muhtemel alıcıların yapacakları değerlendirme çalışmalarında ya da sermayelerinin yüzde on veya daha fazlasına sahip olan kredi kuruluşu ile finansal kuruluşların konsolide finansal tablo hazırlama çalışmalarında ve iç denetim uygulamalarında veya alacaklarının ve alacaklarına dayalı menkul kıymetlerin satışı amacıyla yapılacak değerlendirme çalışmalarında ya da değerlendirme veya derecelendirme hizmeti alınmasına yönelik işlemlerde kullanılmak üzere bilgi ve belge taleplerinin sadece bu amaçlar ile sınırlı kalınması ve gizlilik sözleşmesi yapılması koşuluyla karşılanması bu hükmün dışındadır.”

MADDE 18- 5411 sayılı Kanunun 78 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Finansal holding şirketleri

MADDE 78- Finansal holding şirketleri hakkında bu Kanunun 16, 18, 37, 38, 39, 40, 41 ve 42 nci maddeleri ile bu maddelere ilişkin ceza hükümleri uygulanır.

Kurul gerektiğinde finansal holding şirketleri hakkında konsolide bazda olmak üzere Kanunun 43, 44, 45, 47, 48, 49, 53, 54 ve 55 inci maddelerinden birinin veya birkaçının uygulanmasını zorunlu tutmaya ve uygulanması zorunlu tutulan maddelere ilişkin ceza hükümlerini uygulamaya yetkilidir.”

MADDE 19- 5411 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Kuruluş izni verilen bankaların kurucularının, faaliyete geçiş tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen asgarî sermayenin yüzde yirmisi tutarında Fona yatıracakları sisteme giriş payından,”

GEÇİCİ MADDE 1- Bankalar durumlarını 5411 sayılı Kanunun, bu Kanunun 3 üncü maddesi ile değiştirilen hükmüne altı ay içinde intibak ettirmek zorundadırlar.

MADDE 20- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.